Klub kaktusářů Plzeň

založen 1965

Zpravodaj č. 5

listopad 2020 21. ročník

Vážení přátelé,

doufali jsme, že na podzim budeme moci obnovit naši klubovou činnost, že se budeme moci, byť s nějakými omezeními, opět osobně scházet na našich členských schůzích. Situace je taková, jaká je a musíme se s tím nějak vypořádat. Do konce roku je prakticky vyloučené, že bychom se osobně sešli, tak hledáme jiné možnosti, jak zůstat v kontaktu a vydržet do doby, než se svět vrátí k normálu. Je jisté, že se tak stane, jen nevíme, jak dlouho to ještě potrvá. Nezbývá, než vydržet, neklesat na mysli a doufat, že to bude co nejdříve.

výbor Klubu kaktusářů Plzeň

1/ Program členských schůzí

měsíc	přednáška	tombola	nedělní návštěva
září 2020	M. Kůrka - Pěstování ariokarpusů	L. Loose	Kolokvium
říjen 2020	zrušeno	zrušeno	zrušeno
listopad 2020	Zimování – virtuální přednáška	zrušeno	zrušeno
prosinec 2020	v jednání – virtuální přednáška	zrušeno	zrušeno

2/ Společenská kronika

Na konci roku oslaví několik našich členů významná životní jubilea. **Vladimír Duda** šedesátiny, **Jan Jíška** sedmdesátiny a **Václav Procházka** osmdesátiny. Všichni jsou to naši dlouholetí aktivní členové. Srdečně blahopřejeme, přejeme pevné zdraví a ať Vás ti pichlouni pořád baví tak, jako dosud.

3/ Nedělní návštěvy

Bohužel vzhledem k současné situaci jsou nedělní návštěvy zrušeny.

4/ Žijeme „on line“

Jak jinak, když to nejde osobně. Už v létě jsme založili klubovou skupinu v aplikaci Whats App, kde je možné sdílet naše kaktusářské zážitky, radosti i starosti (pozn. kdo se chce přidat, nechť napíše na adresu *vybor@kkplzen.eu*).

Tak trochu jsme doufali, že tím to skončí a vrátíme se k životu v reálném světě a budeme se opět scházet tak, jak jsme zvyklí. No bohužel, nakonec došlo i na naše legrácky, že jednou možná přijde doba, kdy budeme dělat naše výborovky virtuálně. Pěkně v pohodlí z domova, otevřeme si každý to svoje pivko a přes obrazovku probereme, co je potřeba. Představovali jsme si to ale spíše jako nějaké sci- fi a to v hodně vzdálené budoucnosti. Vlastně jsme i doufali, že tomu tak nikdy nebude, a že nepřijdeme o osobní kontakt s kamarády. Okolnosti nás ale donutily k tomu, že dne 22. října 2020 proběhla historicky první výborovka přes videokonferenci.

Upřímně, docela nás to nakonec bavilo. A to tak, že jsme strávili společně on-line více než 4 hodiny a rozhodli jsme se, že se pokusíme udělat v podobném duchu i listopadovou členskou schůzi. Podrobnosti jste obdrželi e-mailem. Tak si držme palce, aby se to povedlo. Momentálně je to jediná možnost, jak zůstat v kontaktu a udržovat klub funkční.

A komu by to nestačilo, může se každé úterý večer od 20:30 přihlásit a zúčastnit přednášek pěstitelů a odborníků z celého světa organizovaných British cactus and succulent society (na adrese

http://www.society.bcss.org.uk/index.php/online-talks.html). Nedávno měl zde přednášku i Milan Kůrka na téma Argentinské Mediolobivie. Samozřejmě je dobré mít alespoň základní znalost angličtiny, ale i obrázky umí „mluvit". Rozhodně to stojí za vyzkoušení.

5/ Časopis Kaktusy a členské příspěvky

Je zřejmé, že se do konce roku neuvidíme. Nebude tedy možné osobně objednat a zaplatit časopis Kaktusy, stejně jako zaplatit členské příspěvky. Prosíme tedy členy, aby členské příspěvky a časopis zaplatili na náš klubový účet **2701158336 /2010**

Členství: 200 Kč
Členství + časopis Kaktusy: 500 Kč
Členství + časopis Kaktusy s doručením na adresu: 580 Kč

Nezapomeňte uvést do informace pro příjemce vaše jméno, abychom mohli vaši platbu identifikovat.

Na základě této platby Vám bude objednán časopis. Nejzazší termín pro zaplacení a tedy objednání časopisů je 15. ledna 2021. Pokud není možné z nějakého důvodu platbu provést, sdělte prosím pokladníkovi Karlu Sladkému nebo na adrese *vybor@kkplzen.eu* Váš zájem o časopis a ten Vám bude na náklady klubu objednán s tím, že jej zaplatíte při nejbližší příležitosti.

Ohledně časopisu Cactaceae, konečnou cenu ještě neznáme, současné předplatitele bude kontaktovat distributor časopisu Jirka Erhard po obdržení posledního letošního čísla. Pokud někdo chce odebírat tento časopis nově, stačí napsat na adresu *vybor@kkplzen.eu.*

V případě nejasností nebo jakýchkoliv dotazů se můžete obrátit na kteréhokoliv z členů výboru.

6/ Plzeňské kaktusářské kolokvium 2020

Letošní Kolokvium nakonec proběhlo asi jako jedna z mála kaktusářských akcí v tomto roce tak, jak bylo naplánované a velmi se vydařilo. Sice už zase s rouškami a s dezinfekcí, ale bez problémů. Děkujeme všem přespolním, kteří vážili cestu do Plzně a stejně tak našim členům za podporu.

Nakonec se nás sešlo téměř 100. Je to sice podstatně méně než v posledních letech, ale vzhledem ke zhoršující se epidemiologické situaci to bylo naprosto skvělé a vlastně i optimální. Nikdo se na nikoho nemusel tlačit, dokázali jsme bez problémů dodržet osobní odstup, v klidu si celou akci užít a nikoho neohrozit.

Je jasné, že mnoho z Vás se rozhodlo nepřijet vzhledem ke svému osobnímu zdravotnímu stavu. Plně to respektujeme. Zdraví máme všichni jen jedno. Jsme rádi, že jste o sobě dali třeba jen vědět a že se společně budeme moci těšit na Kolokvium příští. Protože za rok Kolokvium určitě bude a všichni pevně věříme, že už bez jakéhokoliv omezení.

7/ Nabídkový seznam semen KK Plzeň

Nabídkový seznam, tak jako každý rok, naleznete na našich klubových stránkách (www.kkplzen.eu) a to opět pouze elektronicky. Seznam je průběžně aktualizován.

Objednávky přijímá Petr Kuták (kutak@plzen.eu) do 11 prosince 2020.

Cesta za kapistránskými grusony

(k fotografii na titulní straně Zpravodaje - foto J. Musil)

Jedno z míst, kam jsme se letos (v březnu 2020) v rámci mexické výpravy plzeňských kaktusářů podívali, byla nová lokalita výskytu *Echinocactus grusonii* u městečka San Juan Capistrano v okrese Valparaiso, mexický stát Zacatecas. V deníčku máme zapsáno: Ze San Juan Capistrano kodrcáme cca 20 km severním směrem prašnou cestou nahoru a dolů, až stojíme před brodem řeky Rio Atengo, před vesničkou San Rafael de Las Tablas. Rozmýšlíme, jestli brodit nebo ne. Nakonec auto necháváme před brodem a vodou brodíme pěšky. U řeky perou místní ženy prádlo, pasou se tu osli a hrají si děti. Na břehu rostou mohutné tisovce (jehličnaté opadavé stromy). Kmeny některých jedinců mají přes dva metry v průměru, břehy jsou prorostlé spletí kořenů sahajících do vody. Stoupáme bočním údolím podél průzračně čistého potoka, idylické místo. Už vidíme grusony rostoucí na kolmých stěnách nad námi, ale nedá se k nim dostat.

Pohled na tůňku, gruzony rostou na stěnách kaňonu (foto P. Kuták)

Společně s *Echinocactus grusonii* zde rostou tři druhy ceresů, jsou to *Myrtillocactus geometrizans, Stenocereus queretaroensis* a *Pilosocereus alensis*, Dále zde rostou různé barevné bromélie a tilandsie. Spatřili jsme i pěkného velikého ještěra. Postupujeme proti proudu. Kluci se prodírají roštím po břehu, Petr jde pohodlně vodou. Nakonec jsme dorazili k rozlehlé tůňce plné rybiček a pulců, kousek za ní se dá vyšplhat do stráně. Jirka M a Honza vylezli do sedýlka a podařilo se jim dokonce sáhnout si na několik zlatých koulí. Luboš došel až na konec údolí …

Petr Kuták

Po vstupu do bočního údolí jsem za kluky trochu zaostal, neboť jsem neodolal a vylezl jsem si sáhnout na prvního gruzona, co jsme viděli. Je veliký asi jako basketbalový míč, květy ani plody nemá. Potom spěchám za ostatními. Celá výprava se rozdělila. Jako prvního potkávám Jirku V, sedí

na kameni před dalším brodem, je trochu unavený a obává se špatně schůdné cesty, rozhodl se dále nepokračovat a ukazuje mi směr, kudy dál za ostatními.

Přebrodil jsem a jdu po břehu proti proudu. V rozlehlé tůňce plné rybiček a pulců se koupe Petr, také se rozhodl dále nepokračovat, užívá si ve vodě a pozoruje nepřístupné gruzony rostoucí ve výšce na kolmých stěnách kaňonu nad tůňkou. Je to moc krásné místo a Petr si ho vychutnává. Chvíli zvažuji, zda se také vykoupu, je to velmi lákavé, ale čas vymezený pro návštěvu této lokality se krátí a já toužím vidět velké gruzony zblízka. Petr mi ukázal směr kudy dál za Karlem, Jirkou K, Jirkou M a Honzou a já pokračuji.

Ve vodě jsou obrovské balvany, jsou to vlastně celé skalní bloky, asi sem napadaly ze stěn kaňonu a já po nich skáču proti proudu. Slyším hlasy kluků, ale nevidím je, jsou někde přede mnou, zrychluji, abych je doběhl, ale nedaří se mi to. (V té chvíli jsem nevěděl, že odbočili a lezou do sedýlka, kde fotí obrovský nedostupný dvoumetrový gruzon, který máte na titulní stránce). Běžím, lezu a skáču po balvanech možná několik kilometrů, určitě trhám nějaký rekord a zastavím se až na konci kaňonu. Rozhlížím se, kluci nikde.

Kousek od vody zde v sesuvu nalézám několik velkých gruzonů, které jsou dobře přístupné. Výšku největšího odhaduji na 1,5 metru, je zde i několikahlavý exemplář. Běhám od jednoho gruzona ke druhému a hladím jejich zlaté trny, v bohaté vatě na temeni má každý z nich několik věnců plodů, objevuji také květ.

Na jednu z rostlin pokládám kameru, využívám ji jako stativ a natáčím záběry do filmu. Tentokrát musím mluvit já, protože tu nikdo jiný není. Jsem zde s obrovskými gruzony sám a to mne mrzí, protože se nemohu o tento nádherný zážitek s nikým podělit. Nevím, jak dlouho mi trvala cesta sem, hodinky nemám, čas se pro mne zastavil. Musím se vrátit, kluci na mne již určitě čekají a snad se i zlobí. Loučím se s gruzony a vracím se. Spěchám, ale již si dávám větší pozor, mám špatné svědomí.

Gruzoní na konci kaňonu, záběr z filmu (foto L. Kanca)

U tůně s pulci čeká Petr, sedí na kameni a hledí zamyšleně do vody, vrátil se pro mne. Spolu pokračujeme k autu, kde čekají ostatní. Jirka V se seznámil s místními dětmi, chtěli bakšiš, nabídl jim vodu, kterou odmítly a tak jim nedal nic. Moc rád kluky zase vidím pohromadě a i oni jsou rádi, že jsem se v pořádku vrátil. Omlouvám se jim a vysvětluji, že jsem to neudělal schválně a vyprávím jim o gruzonech na konci kaňonu. Honza pro mne vymyslel trest – zákaz tequily, ale nebude to se mnou tak zlé, neboť jsem jim přinesl plné kapsy polehčujících okolností.

Luboš Kanca

Na zpáteční cestě jsme se ještě zastavili u benzínové pumpy na rozcestí u San Juan Capistrano, kde jsou v záhonech uměle vysazení grusoni přenesení z přírodní lokality. Díky těmto dobře přístupným rostlinám se před pár lety podařilo nalézt i popsanou novou lokalitu výskytu tohoto nádherného kaktusu.

Při podrobnější prohlídce kapistránských grusonů je poznat, že se nejedná o identické rostliny, které jsou známé od přehrady Pressa de Zimapan, kde přežívá pár posledních nezatopených kusů. Starší jedinci mají přitisklé středové trny, které jsou pěkně „přičísnuty“ v řádkách k tělu. Rozdíl v otrnění je patrný už u mladých rostlin, které jsou naopak více rozježené. Nová lokalita je na výskyt *Echinocactus grusonii* velice bohatá. Na nepřístupných skalních stěnách jich rostou tisíce a dobře se zmlazují, takže o zachování této nádherné rostliny v přírodě nemusí být obava.

Petr Kuták

Poznámky k zimování kaktusů

Zimování semenáčků

Tak a je to tu zase. Tahání beden, uklízení a nakonec otázka jako každý rok: „ Kam s nimi?“ Zase je těch pichlounů o něco víc. To se to přesazuje během sezóny, to se to rozšiřuje o další pařeniště. A když už není kam je dát, tak se dá kytička sem a kytička tam. Však ono to jde. Jenže když přijde podzim a rostliny musí na zimní stanoviště, je ouvej. To je pak každý kousek místa cenný. Větší kytky se dají do beden. A když je beden málo, tak se nějaké dokoupí a ty se pak „vyštosují“ třeba až ke stropu a je to. Jenže semenáčky v různých miskách. To je černá můra kaktusáře. Jak uložit 8 nebo dokonce 12 metrů čtverečních semenáčků v malých miskách na co nejmenším prostoru? To už není legrace.

Aby to fungovalo, je potřeba si vytvořit nějaký systém. Třeba tak, aby samy misky byly dostatečně pevné a daly se smysluplně uložit přímo do stojanu bez nutnosti nějakých polic. Já k tomuto účelu používám misky pod truhlíky (rozměr 40x15x3 cm), které ukládám ve dvou řadách do stojanu z hliníkových profilů spojených plastovými spojkami.

Není problém si přes internet objednat hliníkové profily (v mém případě jackel 20x20x1,5 mm, k tomu úhelníky L 15x15x1 mm, plastové spojky) a vytvořit stojánek dle potřeby. Ve dvou řadách a výšce např. 80 cm je pak možné na ploše 30x40cm (tj. 0,12 m^2) snadno uložit 1,2 m^2 semenáčků. Tedy v poměru 1:10. Je to řešení bezúdržbové a cena materiálu není nijak zvratná (cca 420 Kč).

Stojánky používám také během sezóny pod parapetem, řada semenáčků totiž zejména v prvním roce prosperuje mnohem lépe ve spodní části skleníku. Stojan umístím hned pod hranu parapetu a použiji pouze pro 2-3 misky s dostatečným rozestupem.

Samozřejmě každý si systém může velikostně přizpůsobit svým potřebám, vhodné je mít některý stojan s většími rozestupy pro případ, že některé semenáčky přerostou. Mám také jeden stojan na plechové misky 30x30x5 cm. Potřebný materiál lze sehnat například na: *www.aluhobby.cz* nebo *www.ehlinik.cz*

Jirka Musil

Stojánek pro semenáčky v miskách pod truhlíky, umístěný ve skleníku pod parapetem (foto J. Musil)

Zimování v teple

Sotva mi první kaktusy trochu narostly, zjistil jsem, že některé nesnáší tehdy i dnes široce doporučované chladné zimování (například ve sklepě). U ferokaktusů, ornát a nudálních myriostigem se to projevovalo různými fleky.

Diskusí s kamarády jsme dospěli k závěru, že to bude chladem a případně z toho plynoucí vzdušnou vlhkostí. A opravdu, při pokusném zimování těchto druhů v pokoji v bytě se problém neopakoval. Když začaly kvést mé první ariokarpusy, hrozivé procento odkvetlých jsem vyndal zjara shnilých. Při zimování v teple na skříni se to neopakovalo. Dnes zimuji doma na almarách dvě skupiny rostlin:

Ty, u kterých je to bezpečnější – to jsou právě ty ariokarpusy, koryfanty z okruhu elephandidens a nudální myriostigmy.

Potom ty, které jsou neskladné pro velikost nebo rozmáchlost – sukulentní bromelie rodu Hechtia a Deuterocohnia, stromečky rodu Bursera a narostlé euforbie.

Pak tu je ještě velká skupina rostlin, které kromě tepla potřebují v zimě taky světlo – listnaté madagaskarské sukulenty, teplomilné stapelie a adenia. Z kaktusů pak pravokořenné diskokaktusy. Tyto zimuji na dřevěné desce upevněné na radiátor při občasné zálivce.

Milan Kůrka

Zimování ve vytápěném skleníku

Zimování je pro každého kaktusáře v našich klimatických podmínkách problém a každý ho řeší podle svých možností. Já jsem se už před lety rozhodl pro zimování ve vytápěném skleníku. Jako všechno na světě to má své výhody i nevýhody. Před zimou je třeba celý skleník zateplit. Jako zdroj tepla používám (elektrický) olejový radiátor, který je řízen prostorovým termostatem a udržuje

teplotu na 5°C. Čas od času, zejména když jsou venkovní teploty nízké, zatopím v kamnech, která jsou nainstalována tak, abych je mohl obsluhovat z předsíňky skleníku. Teplota pak leckdy vystoupí až na 17°C. Proudění vzduchu zajišťuje vhodně umístěný ventilátor, který je v činnosti vlastně nepřetržitě. Zdá se, že moje rostliny jsou s tímto režimem celkem spokojené.

Nevýhodou je, že topení v kamnech vyžaduje jednak přítomnost kaktusáře a jednak je to dost otravné. Ono přikládání briket kolem půlnoci není za mrazivých nocí nic moc. Navíc náklady na elektrickou energii taky nejsou zanedbatelné. Rostliny ovšem mají světlo po celou zimu a na jaře se poměrně brzy probouzejí, takže teláky jsou v dubnu v plném květu. Na druhou stranu odpadá stěhování rostlin na zimoviště atd. S rostlinami se prakticky nehýbe, takže po pár letech je sice možné nějakou rostlinu vyjmout, ale už je problém ji vrátit na původní místo. To jsou právě okamžiky, kdy trochu závidím „bezstarostnému" zimování ve sklepě a tím pádem každoročnímu novému aranžování rostlin na parapetech.

V současné době trošku rozšiřuji pěstební plochu o dva venkovní stoly, z nichž jeden bude rovněž vytápěn elektrikou. Je to vyzkoušená konstrukce včetně nízkonákladového vytápění, jehož náročnější výrobu jsem zadal.

Jirka Vinař

Teplota zimování ve vytápěném skleníku

Ještě pár slov k teplotě zimování. Skleník mám temperovaný na 8°C, když jsou velké mrazy, může teplota poklesnout i na 5°C, ale je to spíš výjimka. Skleník má velkou setrvačnost a jak se rozední, světlo hned trochu přitopí. Většina mexických kytek a zejména takto zimovaných semenáčků, to snáší bez problémů, včetně těch teplomilnějších, jako jsou notokaktusy, gymna z teplých oblastí nebo jižní koryfanty. Teplota 5°C je už ale pro většinu kytek málo. Ne snad jako minimum, ale tehdy, pokud by tato teplota byla dlouhodobě po celou zimu. A to se snadno může stát při zimování ve sklepě nebo v garáži. Na druhou stranu není problémem pokles na nulu, pokud dojde k prohřátí během dne.

Když jsem kytky stěhoval do netopeného skleníku ze sklepa, vždycky jsem na jaře chvátal, aby si kytky přivykly na světlo co nejdříve. Vymrzlý skleník plný betonu měl ale dost velkou setrvačnost a tak, i když přes den teplota vystoupala na 15 °C, noční pokles k nule byl častý. Slabý mráz mi jednou poškodil velké rostliny *Astrophytum ornatum* a *Thelocactus garciae*. Ostatní astrofyta ani thelokaktusy problém neměly, stejně jako většina dalších druhů coryfant, echinomastusů, gymnokaktusů, echinocereusů, echinofossulokaktusů, ariokarpusů, kopiapoí a gymen.

Samozřejmě je řada rostlin, které zvládnou i teploty nižší. Určitým vodítkem nám mohou být minima uvedená na přírodních stanovištích, ale vždy bychom měli mít na paměti, že v přírodě hraje velkou roli tepelná setrvačnost půdy (rostliny jsou často schované pod povrchem a dehydrované) a také nadmořská výška. Ve vysokých polohách s vysokým UV zářením je zem výrazně teplejší a to i tehdy, když je ovzduší chladné. Jev, který u nás v nížinách neznáme. Takže pokud najdeme údaj, že rostlina snáší třeba -10°C, neznamená automaticky, že to bude takto fungovat i u nás a je třeba údaj brát s rezervou. V obnaženém květníku a zimní inverzi to bude logicky fungovat špatně. Při troše selského rozumu a opatrnosti si s tím ale poradíme.

Jirka Musil

Zimní zalévání

Byl jsem přáteli vyzván, abych se podělil o zkušenosti se zaléváním v mém novém skleníku. Skleník má cca 45 m^2 a byl dokončen před třemi lety. Je přistaven k jižní stěně rodinného domu a i v zimě, pokud vykoukne slunce, svítí tam od rána až do odpoledního západu. To vede k tomu, že při zimování zde jsou úplně jiné teplotní podmínky, než když jsem zimoval ve sklepě. Při zimování ve sklepě bývá víceméně stálá teplota, která mírně osciluje kolem 10°C. Ve skleníku mám nainstalovány tři radiátory, které jsou napojeny na ústřední vytápění domu. Termostat spíná čerpadlo, které žene teplou vodu do radiátorů a mám jej nastaven na 6°C. Přitápí se většinou jen

v noci, ve dne topí slunce a stačí i jen krátký osvit a teplota i v zimních dnech bývá kolem 20°C. Pokud svítí déle, bývá 25°C i více.

Za těchto podmínek nechat celou zimu rostliny na suchu - to nesnáší dobře. Řada z nich začala červenat, a když bylo slunce koncem února a v březnu už trochu silnější, hrozilo spálení. Takže jsem musel, oproti návodům popsaným ve většině kaktusářské literatury, zalévat i v zimě. Ovšem není to zálivka jako v létě, což bývá více než 200 litrů vody na celý skleník, ale použiju tak 50 – 60 litrů vody (rostliny kropím konví).

K takovému postupu mě vede i zkušenost z našich cest za kaktusy do Argentiny či Mexika, kde jsem si všiml, že i v období kdy neprší, bývají velice vydatné ranní rosy. Ty mírně zvlhčí i půdu. Další zkušenost se zálivkou na přelomu října a listopadu jsem udělal v Mexiku v roce 2018. Tehdy tam pršelo velice vydatně a zem byla vyloženě rozbahněná. Teploty byly podobné jako v tutéž dobu u mě ve skleníku - tj. ve dne přes 20°C a v noci několik stupňů nad nulou. A rostliny to snášely velice dobře. Byly napité tak, že jsem některé ani nepoznával.

Takže závěr z těchto poznatků - pokud je zataženo a teploty nízké ve dne i v noci, mají mé rostliny sucho, ale pokud slunce svítí a skleník se ve dne ohřívá, dopřávám jim mírnou zálivku. To je potřeba zvláště u malých semenáčků, protože jinak by zimu asi nepřežily. Tento postup vede také k tomu, že se celou zimu objevují tu a tam nějaké květy (mamilárie, turbinikarpusy, gymnocactusy) a koncem února a v březnu už je květů opravdu hodně.

Honza Jíška

Zimování mrazuvzdorných kaktusů ve volné kultuře v nevytápěném skleníku.

Postavil jsem si „zakopaný“ nevytápěný skleník, s parapety umístěnými v úrovni terénu. Na jedné straně klasický parapet pro rostliny v květináčích, na druhé straně záhon (foto na zadní straně Zpravodaje), ve kterém jsou kaktusy volně vysázené. Při stavbě skleníku jsem ale udělal stavební chybu, která výrazně ovlivnila zimní režim kaktusů. Záhon, který je zapuštěný v zemi, jsem sice vybetonoval ze všech stran, ale zapomněl jsem udělat izolaci proti okolní vlhkosti.

Výsledky mé stavitelské chyby se ukázaly již v průběhu první zimy. Substrát v záhonu byl celou zimu vlhký. Moje první reakce byla jasná. To bude katastrofa, všechny určitě podlehnou hnilobě. O tom, že kaktusy musíme zimovat v suchém substrátu, se píše ve všech příručkách a knihách. Nu což, chybami se člověk učí. První zima ve skleníku se nepodaří, na jaře začnu znovu.

Jaké bylo na jaře mé překvapení. Kaktusy nejenže nepodlehly hnilobě, ale přežily zimu bez znatelného zimního seschnutí. Navíc díky stále vlhkému substrátu zahájily jarní růst přesně v ten okamžik, kdy potřebovaly. Nečekaly na mou zálivku (kterou bych samozřejmě provedl, až se to bude hodit mně). Stejný průběh vlhkého substrátu v zimě a brzkého jarního začátku růstu se opakoval i v dalších letech. Venkovní teploty v některých zimách dosahovaly až -20°C. Záhon umístěný v úrovni okolního terénu poskytoval díky své tepelné setrvačnosti rostlinám perfektní ochranu. Teplotu -20°C (venkovní teplota) jsem zaznamenal uvnitř skleníku jen někdy mezi 04.00 hod a 06.30 hod ranní. Asi kolem 10.00 hodiny se, až na několik nejchladnějších dnů, dostala teplota ve skleníku vždy nad +5°C. Nezřídka i na +20 °C, přestože venku lehce mrzlo.

Podle mých zkušeností je při pěstování mrazuvzdorných kaktusů nejdůležitějším prvkem mikroklima. Jiné podmínky máme my v Polabské nížině, jiné budou mít pěstitelé ve vyšších polohách. Kaktusy ale nejsou příliš náročné. Stačí jim najít nějaké trochu chráněné místo, které jim pomůže přečkat mrazivé zimní noci. V mém případě je tou ochranou tepelná setrvačnost země. Podobnou tepelnou setrvačnost může poskytnout i zeď domu, okolní zástavba, prostě něco, co kaktusy podpoří přes těch několik hodin největších mrazů. Fantazie kaktusářů je bohatá a jistě přijdete na jiné šikovné řešení. Není žádný zaručený recept. I ten sebelepší, okoukaný od kamaráda v sousedním městě může fungovat o několik kilometrů dále jinak. Drobný rozdíl je i v utěsnění skleníku přes zimu. Kdo ve skleníku topí, snaží se obvykle o co nejdokonalejší těsnost. Já naopak

celou zimu větrám – dveře do skleníku jsou otevřené asi na 5-10 cm. Když v lednu zasvítí slunce, ohřeje se velmi rychle vnitřní prostor skleníku a bez větrání se mohou spící rostliny poškodit. Skla jsem se ani nesnažil utěsnit. Úzkou škvírkou na spodním okraji skel neustále profukuje chladný vzduch z venku. Ani to kaktusům v zimě nevadí.

Myslím, že největší problém při pěstování zimovzdorných kaktusů jsou naše hluboko zažitá schémata, která známe desítky let. Je velmi obtížné uvěřit, že mrazuvzdorné kaktusy snášejí v zimě jiný režim než ty, které uklízíme do tepla. S tepelnou ochranou poskytovanou záhonem v úrovni terénu, přežily zimní teploty -20°C i rostliny z Arizony, Nevady a jižního Texasu. Včetně veškerých lokalit z Big Bendu. Nebojte se zkusit něco jiného.

Honza Müller

Poznámka: Na zadní straně Zpravodaje naleznete graf průběhu teploty a vlhkosti v nevytápěném skleníku Honzy Müllera v Horních Počaplechc v únoru 2012. Hodnoty teploty a vlhkosti byly měřeny a ukládány Dataloggerem pro měření teploty a vlhkosti DT-171. Tento přístroj, jehož pořizovací cena je cca 1500 Kč, nabízí například GM ELECTRONIC (https://www.gme.cz).

Vzpomínka na Vláďu Protivu

Omlouvám se, že při vzpomínce na Vladimíra začnu trochu ze široka. Kaktusy jsem začal pěstovat v roce 1972, v roce 1985 jsem odešel studovat internátně na vysokou školu do Bratislavy a v roce 1986 jsem se rozvedl. Má bývalá manželka prodala zahradu, skleník i kaktusy. V roce 1989 jsem studia ukončil a dostal zařazení na Úřad vyšetřování okresu Plzeň-sever. Vyšetřovatelé provádí důkazy a vytváří spis pro soud, ale informace pro vytvoření spisového materiálu jim předává kriminální služba, která má tři oddělení. (Asi znáte pořad Případy prvního oddělení, které zjišťuje informace k majetkové, mravnostní a násilné trestné činnosti.) Po nástupu na okres Plzeň-sever mi byl představen vedoucí prvního oddělení kriminální služby, nějaký kpt. Vladimír Protiva.

První, co jsem po nástupu udělal, bylo to, že jsem si koupil kaktus a postavil si jej v kanceláři na okno. Vláďa si toho všiml a sdělil mi, že je členem klubu pěstitelů kaktusů a suculentů v Plzni a jestli chci, abych tam s ním šel a že mne s některými členy seznámí. Hned ten den mne odvezl k Mírovi Naxerovi a ten mi dal několik astrophyt. Asi chápete, že už jsem byl zase chycen k této vášni.

Vláďa byl předsedou svazu chovatelů akvarijních rybiček a v kanceláři měl akvária, na kterých stály kaktusy. Z kaktusů pěstoval hlavně turbiňáky a jiné miniatury. Jednou jsem si u něho na okně všiml dvou tak tří-čtyř centimetrových kaktusů, ale nebyl jsem schopen je určit. Zeptal jsem se jej a on mi řekl, že je má už 10 let od našeho člena Calty, že vůbec nerostou a že jde o demnozy. Řekl jsem mu, že to je blbost, protože demnozy jsou obrovské koule. On mi řekl: „ Tak si jednu vem a ukaž mi to“. Já jí narouboval na jusberta a když ke mně Vláďa asi tak za dva, nebo tři roky přijel, měla už 20 centimetrů. Pak mi dal i tu druhou a dneska mají obě dvě tak 60 centimetrů.

V roce 1990 jsem byl jmenován zástupcem ředitele Úřadu vyšetřování a v této revoluční době po odvolání ředitele jsem byl pověřen řízením tohoto úřadu. Jmenování jsem nejdříve odmítl z důvodů naprosto nemorálního odvolání bývalého ředitele. Po roce za mnou přišel krajský ředitel a sdělil mi, že pověřen můžu být jen rok a pokud jmenování nepřijmu, musím odejít. Když to zjistil Vláďa, tak mi řekl: „Prosím tě vem to, děláme spolu už rok, rozumíme si a máme výborné výsledky.

Když to odmítneš, tak sem dosadí nějakého … a půjde všechno do háje.“ Tak jsem to vzal a úspěšně jsme spolupracovali dalších 20 let. Prostě Vláďa neovlivnil jen můj kaktusářský život, ale i ten profesní. S čistým štítem jsme proto jako vrstevníci mohli odejít do důchodu.

Já mám od něho demnozy, on měl ode mne turbiňáky a gymnocactusy. Občas za mnou jezdil kvůli kytkám, ale jinak jsme se po odchodu do důchodu nestýkali. Velkým šokem pro mne bylo, když mi volal náš společný známý a sdělil mi, že Próťu (tak jsme mu říkali) začátkem října odvezli do nemocnice s oboustranným zápalem plic. Zjistili, že je pozitivní na covid-19, dali mu plicní ventilaci a nasadili remdesivir. Nic prý nezabralo a 17. října prý zemřel. Byl to pro mne šok. S tím člověkem jsem pracoval 20 let. Byl dobrým kámošem a vrátil mne do prostředí kaktusaření. Byl pro mne v životě velice významný a není mi z toho jen smutno, je mi z toho doslova zle a stěží potlačuji slzy. „Vláďo, takhle to skončit nemělo. Slibuji, že se o demnozy budu starat dál a budou vzpomínkou na Tebe. Víc prostě udělat nemohu.“ Tvůj:

Vašek Rous

Vzpomínka na Míru Kaloše (1948 - 2020)

Míru Kaloše jsem poprvé poznal v roce 2015 při cyklistickém putování po kaktusových sbírkách na Roudnicku a Žatecku. Hned mi tenhle chlapík byl sympatický. Vyzařovala z něj energie a jeho veselé vyprávění bylo velmi zábavné. Jeho úžasné znalosti z oboru pěstování zeleniny a ovoce mě ohromily. Navštívili jsme tenkrát jeho starobylý dům v Žatci, kde mě uchvátil dvorek, pavlač, sklenník, chodby a okna plná kytek všech možných čeledí a rodů, samozřejmě dominovaly sukulentní rostliny. Prolezl jsem více než sto let starý dům od sklepa až po půdu. Také jsme navštívili Mírovu úžasnou zahradu, tedy spíž plantáž plnou mnoha druhů česneku, paprik, cibule, brambor, rajčat a já nevím čeho všeho ještě možného. Dostali jsme poutavý a zajímavý výklad, jak se co pěstuje, a že to pěstovat umí, to bylo vidět všude kolem.

Do Mírovo sbírky a na zahradu jsme zavítali následující rok 2016 v rámci klubového zájezdu. Míra nás pozval v září na Žateckou dočesnou chmele. Nabídl mě a Janě azyl ve svém domě po celý festivalový víkend. Dostali jsme klíče od vchodu a mohli jsme si odcházet a přicházet, kdy jsme chtěli. Od té doby jsme nevynechali žádnou dočesnou, během které se konaly i výstavy Žateckého klubu kaktusářů.

Naposledy jsme do Žatce zavítali vloni v září. Tradičně jsme si užili kultury a rádi jsme si popovídali s Mírou. Jeho životní elán a nadšení mě ohromovalo, zvláště když jsem věděl, že je vážně nemocen. Míra nás, jako obvykle, provedl po své zahradě a také jsme zavítali do městských zahrad a parků, kde kdysi působil jako správce. Zavedl nás i na hřbitov a ukázal nám svůj hrob vedle své paní. Už ho měl připravený i se jménem a datem narození. Chybělo jen to druhé datum, co se tam píše. Pevně jsem věřil, že se tam ještě dlouho neobjeví. Bohužel jsem se začátkem dubna dozvěděl, že je tomu jinak.

Petr Kuták

Tento zpravodaj vydává pro své členy Klub kaktusářů Plzeň, z. s., Žižkova 1663/45, 30100 Plzeň, IČ: 01798472, bankovní spojení: 2701158336/2010, klubové internetové stránky: kkplzen.eu, náklad: 150 výtisků. Veškeré náměty, podněty, připomínky můžete sdělit každému členu výboru, e-mail: vybor@kkplzen.eu, články a fotografie zasílejte na e-mail: Laabus@seznam.cz
Zpravodaj č. 1/2021 vyjde 14. ledna 2021 Bezplatné
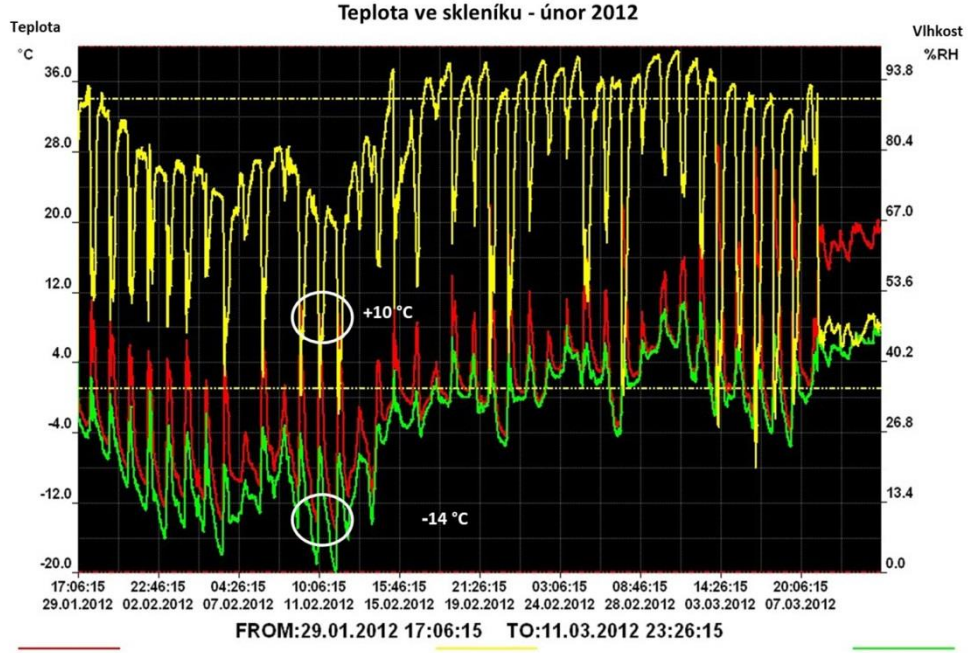
volná kultura ve skleníku Honzy Müllera (foto P. Kuták)